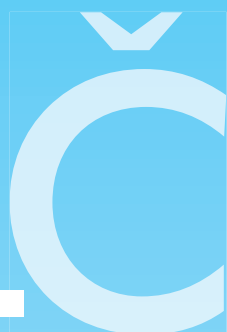

HLINECKÝ STRAKÁČEK

ČÍSLO 7

asopis
pro naše děti

Ahoj holky a kluci,

váš Slávek Strakatý vám opět přináší nové číslo časopisu z Hlinecka. Dneska jsem si pro vás připravil takové ptačí zimní dobrodružství.

Ptáci patří k nejznámějším a nejoblíbenějším skupinám živočichů. Lidé je obdivují pro schopnost létat, rozmanitost barev jejich peří, různorodost tvarů a velikostí jejich těl. Na jaře potěší každého

ptačí zpěv, který patří k jeho symbolům. Děti i dospělí rádi pozorují pohyb ptáčků a zpěv v přírodě i ve městech. Desítky ptačích druhů se vyskytují v lesích a ochotně osidlují nejen vesnice, ale i rušnější města a sídliště.

Během zimního období mají ptačí druhy, které neodlétají do teplejších oblastí, problémy s hledáním potravy potřebné k životu. Sněhová nadílka společně s mrazivým počasím nedává ptákům příliš šancí najít si potravu, a tak rádi využijí pomoc člověka.

V zimě je nejzajímavější pozorovat ptáky v krmítku. Nejlépe v teple za oknem. Máte takové krmítko u domu, u babičky na zahradě nebo třeba na balkóně bytu? Rozeznáte jednotlivé ptáčky, kteří do krmítka přilétají? Umíte je správně a pravidelně nakrmit?

Já to také ještě neumím, a tak jsem se rozhodl, že se vydám na výlet pozorovat ptáčky ke své babičce. Bydlí kousek za Hlinskem u lesa a má velkou zahradu plnou stromů a keřů. V keři černého bezu, na který má krásný výhled z kuchyně, má několik ptačích krmítek. Když je hodně sněhu anebo tuhý mráz, stará se o ptáčky jako o své kamarády. Ví totiž, že pokud jim pomůže přežít zimu, kdy si neobstarají sami potravu, bude se jim na zahradě líbit. Na jaře se zahnízdí, vysedí mláďata a mnohé ptačí rodinky zůstanou. Od jara do zimy potom na oplátku pomohou ptáci babičce na zahradě s likvidací různých škůdců a budou jí dělat příjemnou společnost.

V dnešním čísle se tedy o životě ptáčků v zimě dozvíme hodně, a tak vyrazím na cestu. Vzal jsem s sebou svého psího kamaráda Rona, se kterým jsem byl už na několika výletech, ale také běžky, na kterých mi cesta za město bude

Uhadneš, jaký keř právě minuli Strakáček s Ronem?
Nápověda: Z jeho plodů je dobrý čaj, který má Strakáček moc rád.

Ahoj babi! Už jsme tady a jsme oba pořádně promrzlí.

Dal bych si čaj ze šípků, které na podzim sušíš, s tím dobrým medem. Ronovi bude stačit vytřít kožich, trocha vody a místo u kamen.

Ta bábovka je, babi, jako vždy výborná. Dneska jsem se ale přijel podívat na to, jak pomáháš ptáčkům v zimě a jakého nového ptáčka jsi v krmítku zase objevila.

Dnes už je večer, milý Strakáčku, teď už toho moc neuvidíš. Ptáčci se už připravují na noc a do krmítka nelétají, létat budou zase až zítra. Ale jestli chceš, můžu ti o nich něco zatím popovídat. Babičko, povídej.....

Víš Strakáčku, nejdříve jsem měla krmítko jen jedno. První zimu občas přiletěl nějaký ptáček, zobnul si zrníčka, klovnul do lojové koule a zase odletěl. Druhou zimu jsem přidala další krmítko, přiletělo tak více ptáčků, a tak jsem zase za rok přidala třetí. Od té doby si asi ptáčci mezi sebou pověděli, že je pro ně u nás nachystaná hostina, a mám jich tady opravdu hejna. Dneska mám na dvou místech tři krmítka, kam sypu slunečnicová semena, dám kousek jablíčka a různě rozvěšuji lojové koule.

Zítra ráno sám uvidíš ty barvy a jejich hemžení, teď se už ptáci pomalu ukládají ke spánku. Ale přes den jsou ptáčci všude. Když jim ráno sypu semínka, ve větvích bezu už čekají na snídani sýkorky. Nejmenší sýkorka úhelníček mne z blízké větvičky sleduje, kolik semínek a kam nasypu. Sýkora koňadra a sýkora modřinka, stejně jako hejno zvonků zelených, kteří jsou plašší, se ozývají z vedlejší lísky, na které sedí a čekají, až odejdu, aby se mohli pustit do snídane. Když od krmítka odcházím, mám pocit, že všichni ptáčci z okolí žhaví své ptačí telefony, aby si pověděli, kde je přichystaná dobrá snídaně. Pak už je stačí jen pozorovat. Na začátku zimy jsou v krmítku hejna zvonků zelených a různých sýkorek. Čím je ale zima delší a potraviny je v přírodě méně, přilétají i ptáci, kteří jsou ve městech vidět jen zřídka. Čím pestřejší

jídelníček jim nabídneš a čím je přírodě bližší okolí krmítka, tím více druhů ptáků můžeš pozorovat.

Nejběžnějšími hosty krmítek jsou u nás zvonek zelený, sýkora koňadra a modřinka, vrabec domácí a polní a kos černý. Tito ptáci jsou běžně vidět i ve městech. Méně často se ale objevují v krmítkách čížci lesní, stehlíci, sýkorka úhelníček, brhlík lesní, hýl obecný, strakapoud velký, sojka obecná nebo žluna zelená. Začneme tedy těmi nejběžnějšími.

Vrabec domácí je nejrozšířenějším ptákem na světě a častým hostem krmítek, protože v zimě neodlétá do teplých krajin. Je tak běžný, že ho (doplň tajenku) používají jako model ke srovnávání velikosti a zabarvení s jinými ptáky. Skvěle se přizpůsobil životu s lidmi ve městech, kde žije většinou ve velkých hejnech. V minulosti byl považován za obyčejného, nezajímavého až škodlivého ptáka, protože dělal v hejnech hlavně ve městech neplechu. Lidé ho začali hubit a vrabců začalo ubývat. V současné době už vrabec není na seznamu škůdců a vrabčí hejna se pomalu začínají vracet k našim obydlím. Nejraději si dá na krmítku semena obilnin, a to hlavně pšenici. Žere ale všechna semena i jádra drcených ořechů. Má rád i strouhanku z bílého pečiva nebo kukuřičný šrot.

Doplň do přísloví správná slova a ke správnému číslu do tabulky dopiš správné písmeno. Dostaneš název povolání osob, které se zabývají studiem ptáků a jejich životem. Doplň vylustěnou tajenku do textu.

1. Když lapají, pěkně mu zpívají.	vrána	→	L
2. Lepší v hrsti, než holub na střeše.	orla		G
3. Dva na jednom smetišti se nesnášejí.	ptáčka		O
4. Jedna jaro nedělá.	holubi		V
5. Ani zadarmo nehrabe.	vrabec		R
6. Pečení do huby nelítají.	husa		É
7. k vráně sedá, rovného si hledá.	kohouti		N
8. Potrefená nejvíc kejhá.	kuře		T
9. Slepice nevysedí.	vlaštovka		I

Tajenka

1.	2.	3.	4.	5.	1.	7.	1.	9.	1.	6.	8.
						L					

Nejčastějšími návštěvníky krmítek jsou ale sýkorky. Stačí si zapamatovat nejvýraznější rysy jednotlivých druhů, a pak už je snadno poznáš. V létě se sýkorky živí hmyzem, dokonce spotřebují za den tolik hmyzu, (doplň tajenku přesmyčkové doplňovačky). Jsou na zahradě důležité, hubí škůdce a pomáhají tak zahrádkářům. Nejraději si pochutnají na semenech slunečnice nebo lojových koulích.

Přesmyčková doplňovačka: Podle legendy uhodni slova v jednotlivých řádcích, doplň dvě písmena, která ve slově chybí a ta správně seřaď tak, abys dostal tajenku. Tajenku čti po řádcích mezi vyznačenými šipkami.

1.	L	Í	T	▶		
2.	A	K	K			
3.	A	A	M			
4.	T	S	M			
5.	L	S	S			
6.	Ř	K	O			
7.	Z	E	Ň			▶

Nátělník

Část dveří (štětí)

Škraboška

Léčivý krém

Význam (účel)

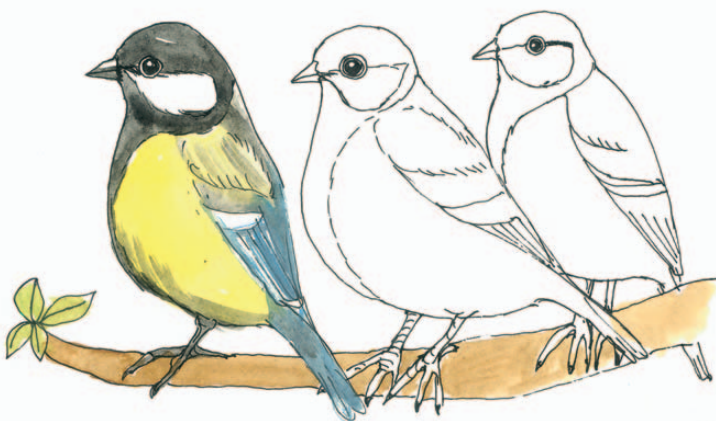
Muž pracující se žhavým železem a kladivem

Pocit nedostatku tekutin

Nejmenší sýkorkou, která k nám létá, je **sýkora uhelníček**. Je menší než vrabec, má černou hlavu, bílá líčka a na zadní části hlavy velkou bílou skvrnu, břicho má nahnědlé. V létě si často schovává potravu na zimu do různých míst, což jí pomáhá přežít v krutých mrazech snadněji, než druhům, které potravu „nekřečují“. V lesích tvoří velká hejna, ale v zahradách je vidět pouze v malém počtu.

Nejrozšířenějším druhem mezi sýkorkami je ale **sýkora koňadra**. Je velká jako vrabec, pestrá a velmi pohyblivá. Její černá hlava, bílé líce, žluté břicho a nazeleňalá křídla jsou tak výrazné, že ji pozná každý. V zimě létá v hejnech s dalšími drobnými ptáky. V krmítku na sebe někdy sýkorky i vzájemně útočí, ale většinou

se pouze zastrašují a chrání si potravu. V noci při (doplň tajenku osmisměrky a vybarvi ostatní sýkorky) umí snížit svou tělesnou teplotu, a tak potřebují přes zimní dny méně energie a méně potravy.

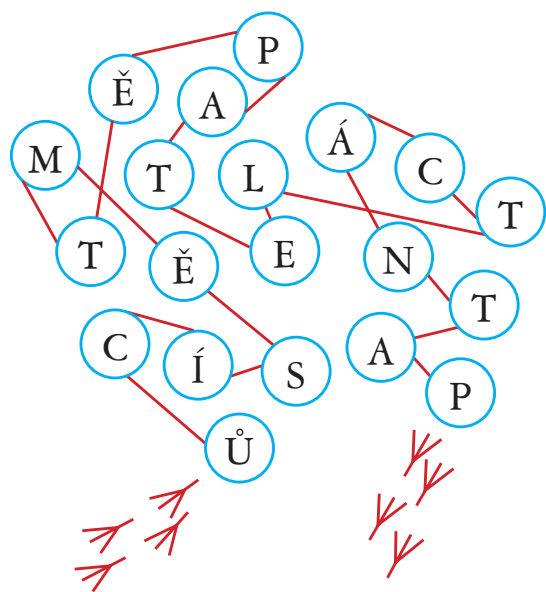
Dříve byly sýkory koňadry považovány za ptáky, kteří jsou u nás celou zimu. Ale pozorování okroužkovaných ptáků ukázalo, že v krutějších zimách k nám přilétají sýkory ze severnějších zemí a naopak část našich sýkor koňader odlétá za větším teplem na jih.

H	H	A	K	Š	I	Š	Ř
I	C	A	Á	D	B	I	B
K	E	B	H	O	A	R	O
O	L	D	A	L	K	Á	N
N	P	A	T	V	U	K	S
K	Ř	E	P	E	L	K	A
A	M	V	Á	O	E	N	J
N	Í	K	O	S	T	R	A

Osmisměrka: Vyškrtej všechna slova podle legendy ve všech směrech a zbylá písmena přečti po řádcích. Zjistíš, jak se říká uspořádání ptáků, kteří sedí těsně vedle sebe. Nezapomeň koňadry

BAKULE BAVLNA BONSAJ IKONKA
KLAPOT KOSTRA KŘEPELKA METLA
NÁKLAD PLECH ŠIRÁK ŠIŠKA
TAHÁK

Ne tak často se do krmítka přilétá nasvačit i **sýkora modřinka**. Poznáš ji podle modré hlavy a křídel, na spodní straně břicha je světle žlutá. Je sice malá, ale dokáže z krmítka vyhnat i větší ptáky. V krmítku nemají modřinky většinou klid pro rozklovávání semen. Proto si semena odnášejí mimo krmítko, ale brzy se zase vrací pro další potravu. Mají moc rády lojové koule nebo lůj. Když se k nim dostanou, tak je často obsadí a brání je, dokud se samy dostatečně nenakrmí.

Víš, jakého věku se mohou sýkorky dožít? Seřaď písmena v labyrintu za sebou ve správném směru ptačích stop a dostaneš rekordní věk, který byl zaznamenán u sýkory koňadry, dožila se

Tak, Strakáčku, dnes by to již o stačilo, další ptáčky můžeš pozorovat zítra přímo v krmítku. Na dobrou noc vám s Ronem ještě povím jednu pověst. Bude o pokladu u Oflendy.

Kdysi dávno žil se svou a na Oflendě sedlák Doležal . Vždy, když šel na pole pracovat, vzal s sebou , které u pásly . Jednoho večera se vrací a vidí , jak si hrají s nějakými lesklými kotoučky. Děti dovedly ke , kde našel , schoval ho pod kabát a spěchal i s dětmi domů. V se mu však celá událost rozležela v hlavě a ještě v noci se vypravil zpátky do a ukryl. „V opuštěných nikdo hledat nebude,“ myslél si . Až budu potřebovat, vezmu si je. ale stále hlavou vrtala myšlenka, zda je v bezpečí. Když se jednou v noci vracel z trhu, zdálo se mu, že v lomech vidí světlo. Vydal se tedy ke . Co se dělo, nikdo neví. Přišel až nad ránem, lehl do a tři dny a tři noci v ní ležel. A ani jíst a ani pít nechtěl. Když se zotavil, celá si již povídala o tom, že se ve děly divné věci. do již do konce svého života nepáchl a své před nimi chránil. V Mrákotíně se dodnes povídá, že tam ten stále někde leží, a že jednou ho nalezne ten, kdo si ho pro dobré zaslouží.

Vymaluj si obrázek sedláka Doležala.

Až se ráno vzbudím, musím se babičky zeptat..... Chrrrr.....

Jak a z čeho tu ptačí hostinu připravuješ, babi?

Strakáčku, nejvydatnější potravou jsou pro ptáky semínka slunečnice. Jako doplněk mohou dostat i loupáný oves, pšenici nebo semena prosa. Uvítají drcená jádra vlašských nebo lískových ořechů nebo neslaných arašídů. Někteří mají rádi sušené jeřabiny nebo sušené bodláky. Já jsem nechala na podzim na keřích plody černého bezu, šípku i rakytníku, ty však ptáci sezobali už začátkem zimy. Velcí ptáci pak také rádi jablko. A nesmíme zapomenout na hovězí lůj. V obchodech jsou v nabídce často lojové koule. Ale takovou lojovou směs si můžeš udělat klidně sám.

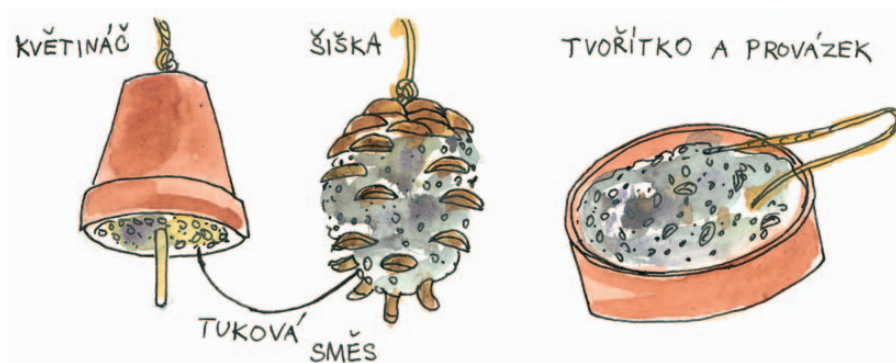
A jak?

Lůj se opatrně rozehrěje a smíchá s různými semínky a ořechy. Směs se může nalít třeba do skořápky od kokosového ořechu, který má na boku provrtanou díрку nebo můžeš použít starý keramický květináč. Dírkou předtím provlékneš provázek na zavěšení. Také můžeš vzít jen vykrajovátko na cukroví, které položíš na potravinářskou fólii a předem protáhneš provázek. Pak naleješ směs a necháš ji ztuhnout. Někdo máčí do takové směsi suché smrkové nebo borovicové šišky. Když se zavěsí na strom, malým ptáčkům se po nich dobře šplhá. Takové ptačí dobroty je ale tře-

ba chránit přes sluníčkem, aby se nerozpustily. Také je potřeba je pověsit tak, aby si na nich nepochutnala nebo, (doplň názvy obou zvířat z přesmyčky) tedy dostatečně vysoko a na tenčí větve.

Přesmyčka: sestav z písmen vždy slovo zvířete a doplň do ➡ UKAN KČOAK

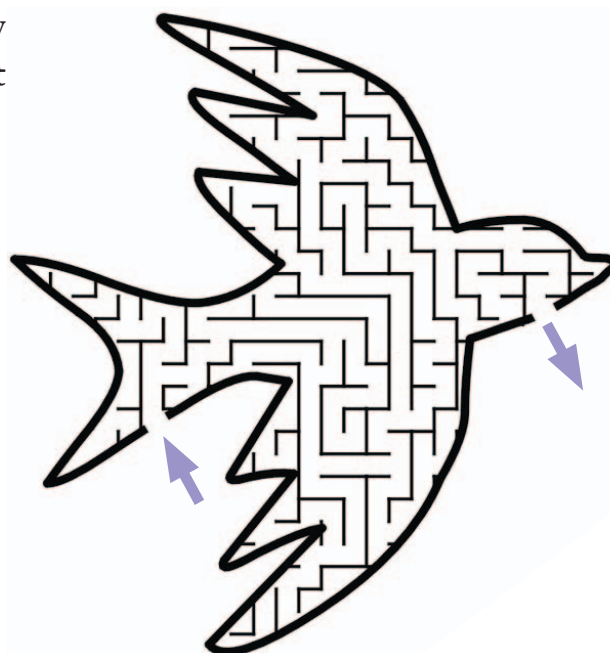
Také ale můžeš vyrobit jednoduše řetěz z arašídů, před vánoci jich bývá v obchodech hodně. Vezmeš jehlu s pevnější nití a propichuješ a navlékáš plody arašídů ve slupce za sebou jako korálky. Pak celý řetěz zavěsíš do krmítka nebo na strom. Anebo jako já usušíš v létě a na podzim jeřabiny nebo bodláky a pak je nabídněš ptákům jako pochoutku.

A kam dáváš ptákům misku s vodou? Přece taky musí pít, ne?

To bys tomu dal! Stejně jako v jiná roční období mají i v zimě ptáci krom hladu také žízeň, to ano. Ale uhasí ji sami krystalky ledu nebo sněhu. Voda do krmítka rozhodně nepatří (a to ani ohřátá), mohli by se v ní totiž chtít vykoupat. Mohlo by se stát, že na nich promočené peří zmrzne, a to by nedopadlo dobře. Ale pojď se už podívat ven, Strakáčku!

Najdeš správnou cestu bludištěm?

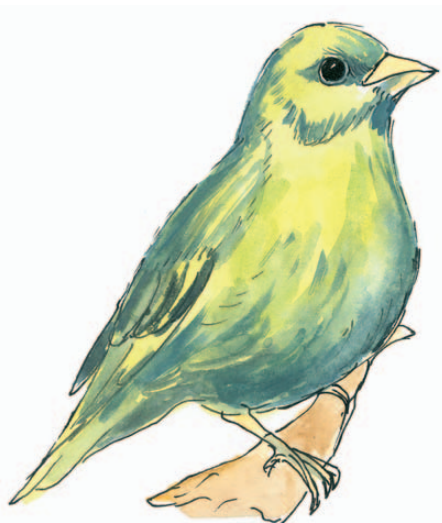

**Babička pozoruje každý den přímo
z okna ptačí divadlo.**

Spočítáš, kolik
si pochutná
číslo.) Vyb

kolik lojových koulí pro ptáčky babička zavěsila? Uhodneš, co bude asi brzy sněhulákovi chybět? Načem žavá straka poud? (Pokud ještě nevíš, jak vypadá, tak se k obrázku vrať až po přečtení celého barví ostatní ptáčky, na které paní kreslířka zapomněla.

Zvonek zelený je u nás v krmítku často a přilétá rovnou s kamarády v hejnech. Je velký přibližně jako vrabec a je nejběžnějším pěnkavovitým ptákem. Zvonci mají nejraději slunečnicová semínka, která s oblibou louskají přímo v krmítku svým širokým zobákem. Když se zvonek dostane do krmítka, často z něho vyhání ostatní ptáky, dokud se nenasytí. Zvonka vždy poznám, když letí ke krmítku, protože létá ve vlnovkách. Zvonci vyhledávají oblasti, kde jsou stromy a keře, které jim poskytují úkryt k hnízdění.

Zato **čížek lesní** se objevuje v krmítku spíše jako vzácný host. Je to malý drobný ptáček velký jako sýkora uhelníček. Nejčastěji se zdržuje v blízkosti potoků a řek, kde vyhledává semena. V zimě poletuje v hejnech a zavítá i do sadů a zahrad. Miluje semena bříz, olší, borovic, smrků a modřínů, ale do krmítka rád zaletí i na slunečnice, zvláště pokud je krmítko umístěno vysoko. Na jaře část čížků odletí zpět na sever a část jich zahnízdí v našich horách. Spíš než ve městě ho uvidíme v krmítku na okraji obcí nebo na samotách blízko lesa.

Hýl obecný je nádherně zbarvený pták, který se na krmítko zatoulá ojediněle a spíše ze zvědavosti. Nejraději má semena javorů. Já ale vím, že si rád dá i sušené (doplň tajenku vyškrťavačky), proto je na podzim nasuším a v zimě pro hýla na větve stromů u krmítka zavěším. Tak ho nalákám na jeho oblíbenou laskominu, on se vrací a já tu barevnou parádu můžu pozorovat. Hýli žijí v párech a v zimě je často doprovází jejich odrostlí potomci, kteří si až na jaře začínají ve větvích stromů plést svá vlastní hnízda. I u nás, na okraji lesa, mimo vesnici, je však vidět zřídka.

Ve všech řádcích vyškrtej písmena, ze kterých se skládá pojmenování jednotlivých obrázků. Zbude několik písmen, po řádcích si přečti tajenku.

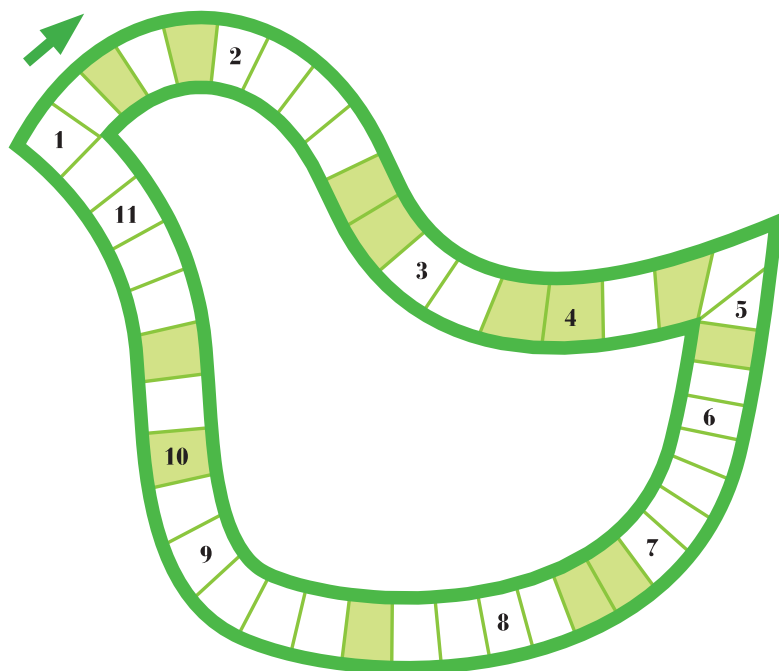
1.	A	J	R	K	A	T	E
2.	Ž	N	Ř	A	D	Á	B
3.	A	B	L	H	V	I	A
4.	E	U	Š	L	M	N	Y

Pestrobarevný **stehlík obecný** je v krmítku pro každého pozorovatele zážitkem. Vždy mi připadá jako by měl na hlavě červenou karnevalovou masku, ze které vykukuje růžový zobák. Na zimu u nás zůstává jen část stehlíků, někteří si zaletí na jih Evropy do tepla. Já mám štěstí, že si naše krmítka několik stehlíků vyhlédlo a létají sem pravidelně. Většinou jim stačí slunečnice, ale já jsem jim letos přilepšila, aby se rádi vraceli. Usušila jsem jim na podzim jejich nejmilejší potravu. Tou jsou (doplň tajenku řetězovky).

Doplň do řetězovky jiný význam všech slov. Poslední písmeno prvního slova je zároveň prvním písmenem slova následujícího. Tajenku přečti ve směru šipky za sebou v

1. Lůžko
2. Chamtivec
3. Hodnota
4. Kniha na známky
5. Ovocná šťáva
6. Pravidelný rytmus
7. Chvilé startu letadla
8. Nádobka k chování plazů
9. Náplň koláčů
10. Malý krok
11. Úder nohou

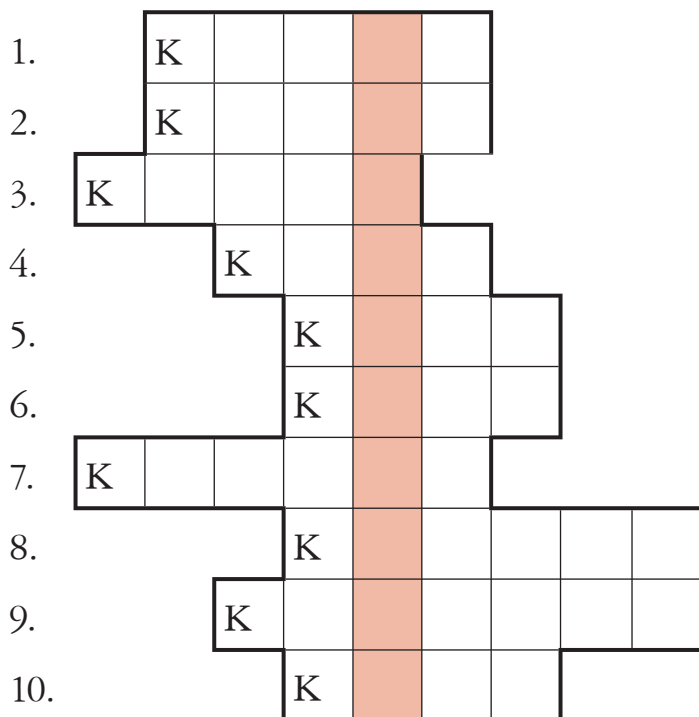

Brhlík lesní pozná u krmítka každý. A víš proč? Nejenže je krásně zbarvený, ale je i velmi obratný. Je totiž jediným ptákem, který se dokáže pohybovat po kmenech stromů (doplň tajenku doplňovačky). Jeho nejoblíbenější potravou jsou semena slunečnice a jádra ořechů, ale občas se nazobe i loje. Je velice nápadný tím, že se vyskytuje i v zahradách a parcích, tedy v blízkosti člověka, a také svým pestrým zbarvením. S brhlíkem je spojena ještě jedna zajímavost. Většina ptáků jsou stavitelé, staví si hnízda. O brhlíkovi se říká, že je mezi ptáky spíše zedník. Vletový otvor do dutiny stromu, kde hnízdí, zalepuje bahnitou hmotou jako obranu proti vniknutí vetřelců do hnízda.

Doplň správná slova podle legendy a vyluštěnou tajenku doplň do textu.

Tajenka

Tištěné dílo (žaludek krávy)

Velká kulička

Nařezaný kmen

Aromatický černý nápoj

Bicykl

Mládě slepice

Vánoční píseň

Zavařené ovoce

Název druhu zahnutých těstovin

Povrch těla

K větším ptákům, kteří se u nás pravidelně objeví na krmítku, patří **kos černý**. Je našim nejběžnějším drozdovitým ptákem. Sezobne doslova, co uvidí. A to platí i v létě. Když mi v létě ozobává úrodu - třešně, borůvky, jahody nebo tmavé jeřabiny (arónie), tak ho tedy rozhodně nechválím. V zimě chodí nejraději na slunečnici i jádra ořechů, ale rád má i jablka a jeřabiny. Pokud jablko rozkrojíš na polovinu a napíchneš ho na větev nebo zavěsíš na

větve okolních stromů, kosa potěšíš. Když se někdy dostane kos do krmítka, je schopen tam být dlouhou dobu a nepustit do něj ostatní ptáky, i když má už plné břicho. Když bylo v zimě špatné počasí a padal sníh s deštěm, použil kos krmítko i jako svůj domeček.

Najdeš cestu kosa k jablíčku?

Já na krmítku nejraději pozoruji **strakapouda velkého**. Je přes 20 centimetrů dlouhý a jeho rozpětí křídel je téměř dvojnásobné, to je jako šířka otevřeného časopisu, který si právě prohlížíš. Patří k našim největším a nejrozšířenějším šplhavicům. Svou stavbou těla je skvěle přizpůsobený k životu na stromech. Vyhledává zejména staré stromy, aby v nich mohl vyhloubit dutiny pro odpočinek i hnízdění. Na zem slétává zřídka, protože se na ní pohybuje neohrabaně. Na konci podzimu, kdy je nedostatek potravy, vyhledává bobule, ořechy nebo žaludy, které zarazí mezi kůru stromu a štěrbinu a následně zobákem skořápku rozbije. Pokud se strakapoud velký na krmítko jednou odváží, tak tohoto nádherného ptáka spatříš na krmítku pravidelně. Naše krmítka navštěvují pravidelně tři strakapoudi. Když nezobou lojovou kouli, vezmou si slunečnicové semeno, vylétnou zpět na strom, semeno vsunou do škvírky v kůře stromu a vyzobou chutný obsah. A tak pokračují stále dokola, dokud nemají dost.

Velkým ptákem, který se na krmítku objevuje, je i **sojka obecná**. Ta je od přírody plachá a nepodaří se k ní často přiblížit. Na podzim si dělá zásoby žaludů a dalších plodů semen, aby přečkala zimu, ale když zásoby dojdou, můžeme ji vidět i na krmítku. Vždy, když ji pozoruji v krmítku nebo na stromě, kde krmítka visí, tak tam není mnoho jiných ptáků. Malí ptáci jako sýkorky nebo zvonci zelení se sojky bojí a na krmítko se vrací, až ona odlétne. Respektují ji, protože je velká a silná a v létě krade vajíčka nebo i ptáčata v hnízdech jiných

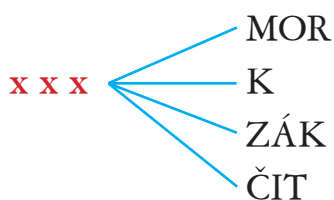
ptáků. Pozorovala jsem sojku, která dokázala spořádat při jediné návštěvě krmítka skoro polovinu ložové koule, a pak seděla ve větvích stromů u krmítka jako malá slepice. Malí ptáci se po tu dobu do krmítka neodvážili. Jediný, komu to tolik nevadilo (ale byl také ve střehu), byl strakapoud. Sojka je však také krásným ptákem a najít modrobílá sojčí pírka v přírodě je vzácností i potěšením.

Posledním ptákem, který k nám letos na krmítko zavítal, byla **žluna zelená**. Patří mezi šplhavce, stejně jako strakapoud nebo datel. Po kmenech šplhá díky silným drápům a tuhým ocasním perům, o která se opírá. Často ale na rozdíl od strakapouda poskakuje po zemi, kam slétává za potravou. Její pochoutkou jsou v létě (doplň tajenku), které vyhrabává v zemi silným zobákem. Svým dlouhým a lepkavým jazykem hledá potravu. Někdy naklovává kůru stromů až na lýko a olizuje mizu. Na krmítku, kde jsou slunečnicová semena, ji od podzimu nevidíme často, vyhýbá se totiž semenům a hledá spíše různé plody. Dokáže ale ulovit třeba i malou ještěrku. Sídli v opuštěných dutinách stromů, ale i v ptačích budkách. Pokud se někde zahnízdí, zůstává často na stejném místě několik let. Je však plachá a její návštěva není pra-

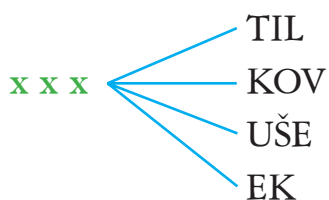

Doplň u jednotlivých čísel chybějící písmena, kterými začínají všechna slova. Z doplněných písmen v pořadí 1, 2, 3 pak sestav podle pořadí

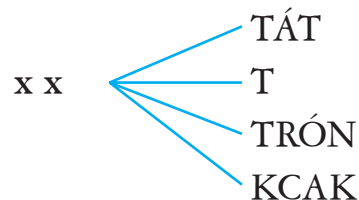
1.

2.

3.

1.

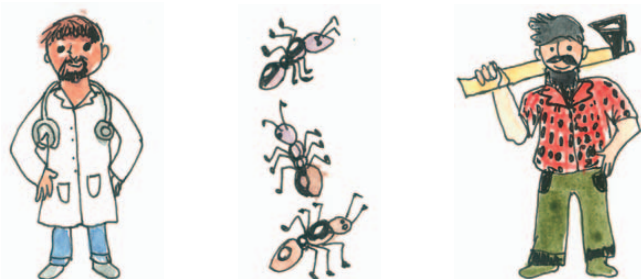
2.

3.

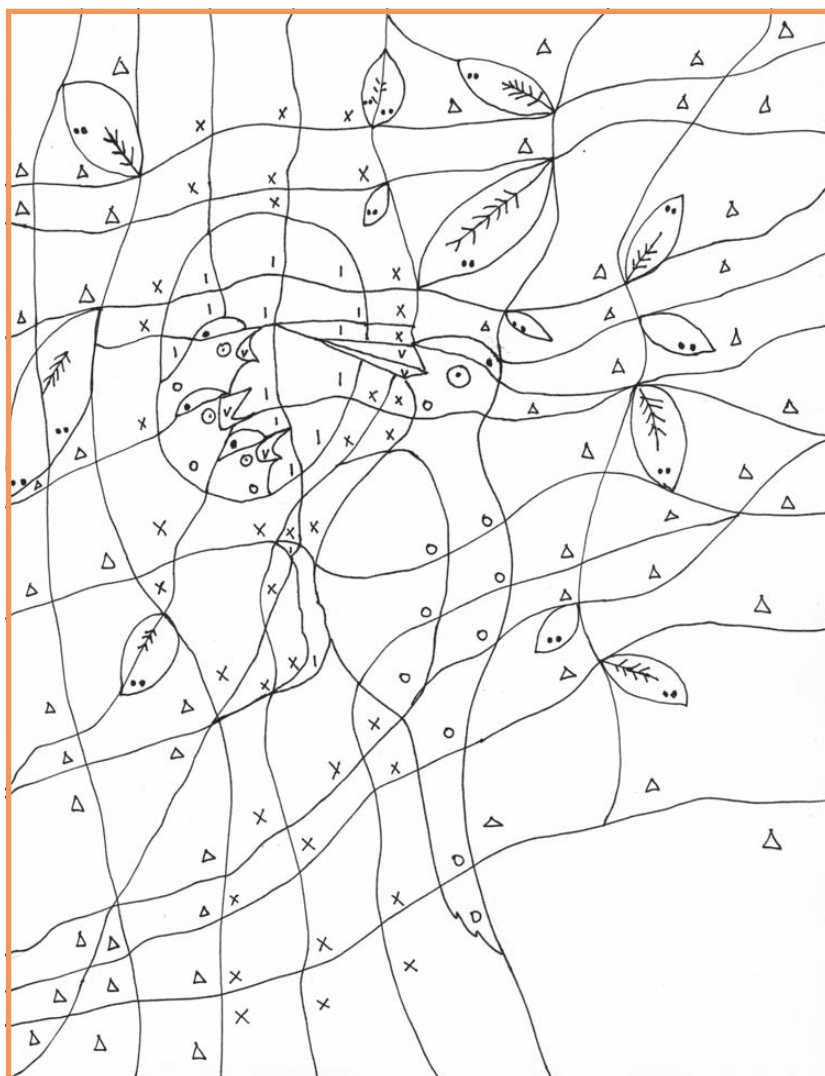
Tajenka → x x x x x x x x

Dosaď do následujícího textu níže uvedená čísla nebo názvy obrázků na správná místa. Jméno hlavního hrdiny „Ptáka roku 2017“ si potom doplň z tajenky doplňovačky. Bude to pro tebe lehké, protože už všechny ptáčky vlastně znáš. Pokud si je jen nepamatuješ, zalistuj dopředu. V doplňovačce pak musíš dosadit jejich úplné názvy. A že Ptáka roku 2017 nevidíš? Vybarvi obrázek podle značek

1, 2, 28, 1992

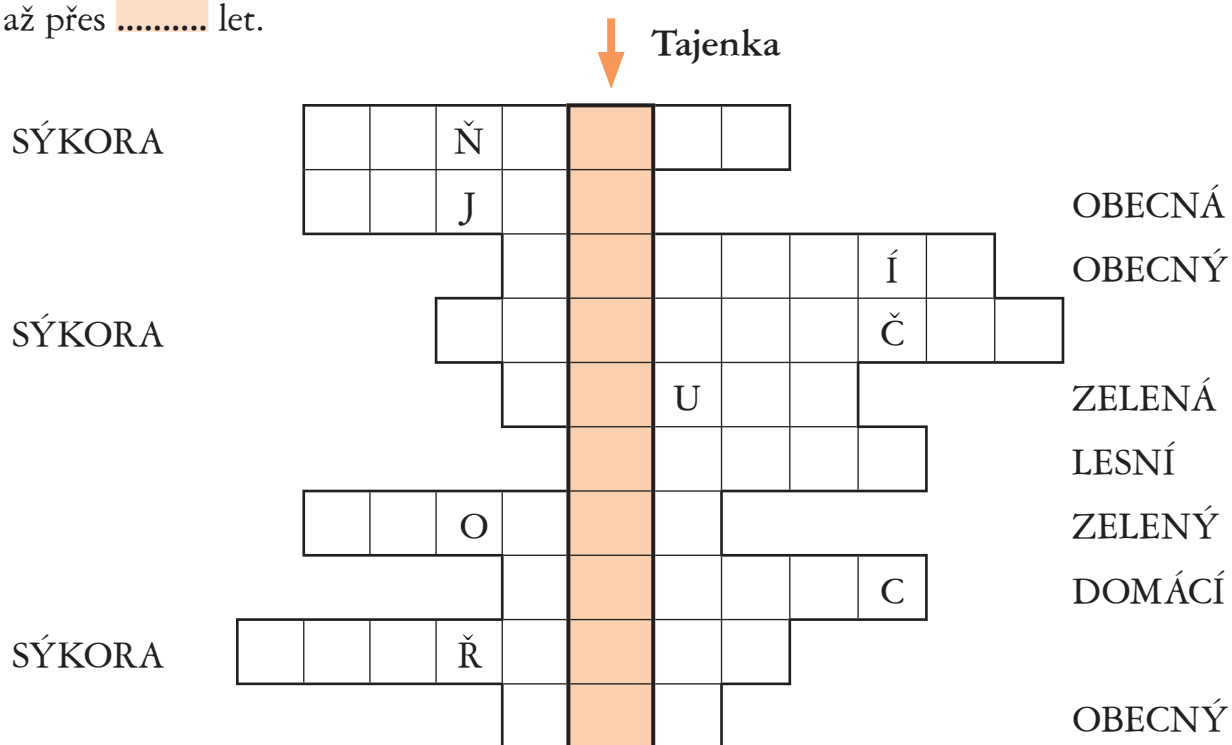

Česká ornitologická společnost vyhlašuje od roku každoročně soutěž o ptáka roku. Chce tak vzbudit zájem u dětí i dospělých o dění v přírodě, pozorování ptáků, ale i zájem o jejich ochranu. V roce 2017 v této soutěži zvítězil (doplň tajenku doplňovačky). Za tímto ptákem, který je skoro půl metru dlouhý, se však musíte vydat do lesa nebo do parků, kde jsou staré velké stromy. Nejčastěji tohoto šplhavce zahlédnete na jaře, kdy se společně se samičkou připravují k hnízdění. Dutinu, ve které také spí, vyseká

Barvy pro vybarvení obrázku:

Na jaře často uslyšíte jeho bubnování do stromu. To nevysekává nové hnízdo, ale láká samičku k páření. Živí se hlavně dřevokazným hmyzem, ale také I proto, že zbavuje stromy škůdců, se mu říká K získání potravy z těžko dostupných míst mu napomáhá dlouhý lepkavý jazyk. Ten je krát delší, než jeho zobák. V zimě ho můžete velmi vzácně také zahlédnout také na krmítku, spíše však na samotě u lesa nebo na okraji vesnice. Vlastností tohoto druhu je věrnost, pokud vytvoří pár, hnízdí spolu řadu let. Dožívají se úctyhodného věku až přes let.

Ale než se vydáme s Ronem zpátky na cestu domů, ještě mi pověz, kdy se ptáci vlastně mají krmit.

Mne to naučila moje babička a já jim pomáhám ráda. Vrací mi to pestrou podívanou, která mne těší celou zimu.

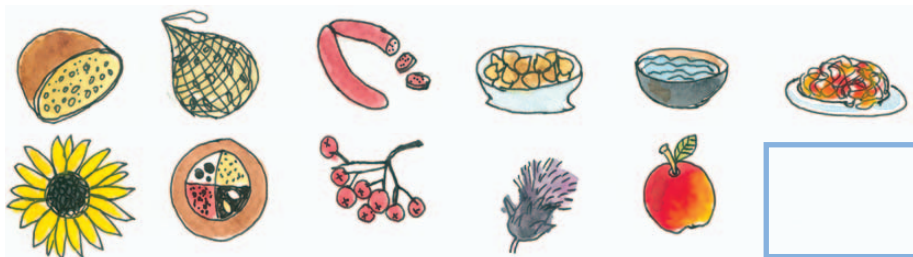

Na začátku zimy nejsou ptáci na krmítkách životně závislí, ale rádi si přilepší potravou, kterou mohou snadno získat. Až později, když nastanou kruté mrazy, může jim potrava z krmítek zachránit i život. S příkrmováním ptáčků začínám podle počasí. Důležité jsou příchody mrazu nebo sněhová nadílka, kdy si potravu na zemi již vyhledávat nemohou. Většinou je to u nás na Vysočině s příchodem listopadu. Nejdříve dávám

malé dávky. Čekám a pozoruji, kolik ptáčků přiletí. Mezi prvními strážníky jsou sýrkorky a zvonci zelení. Jakmile ale přijde sníh a mráz, hlavně po Vánocích, přidávám více potravy. Přilétají potom i ostatní ptáci, které na krmítku nevidíme tak často a když nemusí, moc se k lidským obydlím nepřiblíží. Potravu dávám ptákům do konce března, ale vždy je to podle průběhu zimy. Pokud je mráz a nemají potravu, je důležité jim pomoci. Pokud je již naopak počátek jara teplý, země není promrzlá a ptáci mohou začít vyhledávat potravu, musí si už poradit sami. Při pozorování ptáků musíš být ale trpělivý. Hlavně se nenech odradit, že jim do krmítka nasypeš krmení a nikdo nepřiletí. Pokud si vyrobíš krmítko a zavěsis ptákům okolo nějaké další pochutinky, nemůžeš očekávat, že hned další den bude krmítko plné. Někdo z ptáků musí krmítko objevit a říct to ostatním a ti potom postupně přilétají. Když vidíš, že je zásobování v krmítku pravidelné, navyknu si létat denně. Nejvíce ptákům pomůžeš na konci zimy, když už čekají na jaro a všechny, třeba i ukryté zásoby, už snědli. Také záleží na tom, kde krmítko nebo potravu pro ptáčky máš. Do města na balkón přiletí méně druhů než do vesnice, ale i tak je to pěkná podívaná.

Pamatuješ si, čím vším můžeme ptáky krmit?

Vyškrtej všechny obrázky potravy, která do krmítka rozhodně nepatří. Do prázdného pole doplň nějakou další potravu vhodnou pro ptáky, která v obrázcích není. Vzpomeneš si na nějakou? Pokud ne, prolistuj znovu našim číslem, určitě na

Ptačí zima na Hlinecku

Jméno autora obrázku:

.....

Věk:

Adresa:

.....

.....

Doplň název postavy, kterou postavili
Strakáček s Ronem na zahradě

--	--	--	--	--	--	--	--

Místní akční skupina Hlinecko

Máchova 1121

Hlinsko

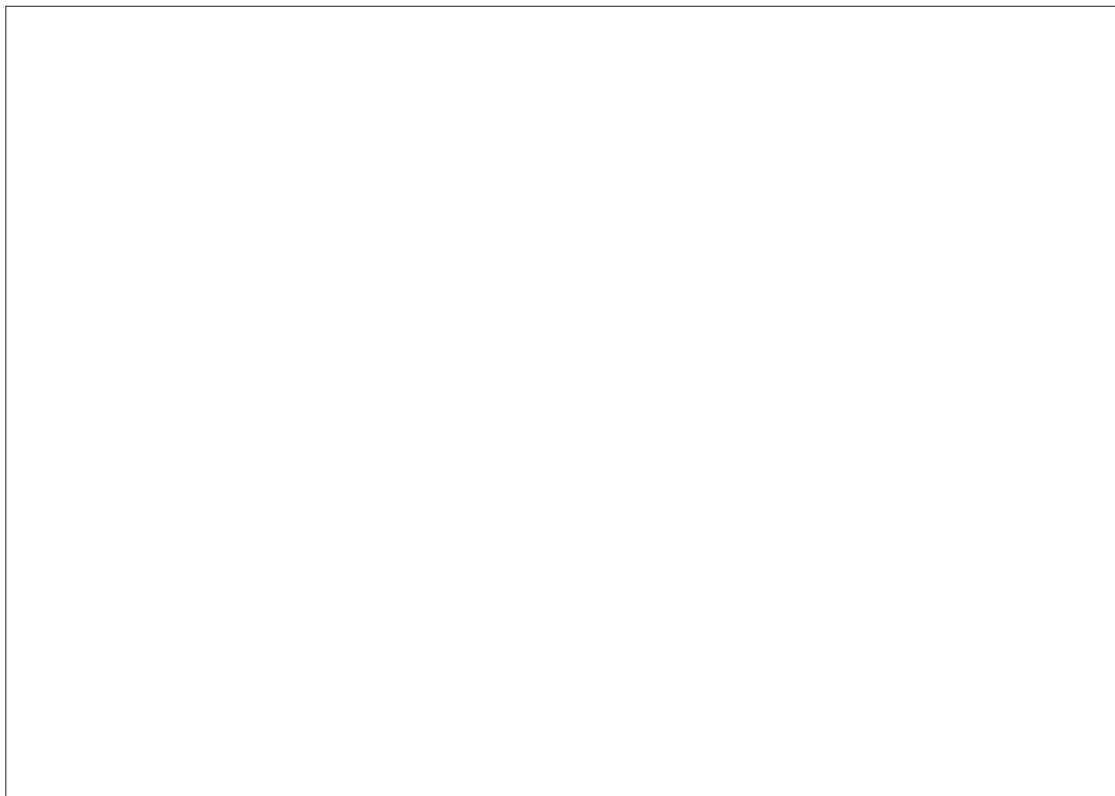
5 3 9 0 1 ||||

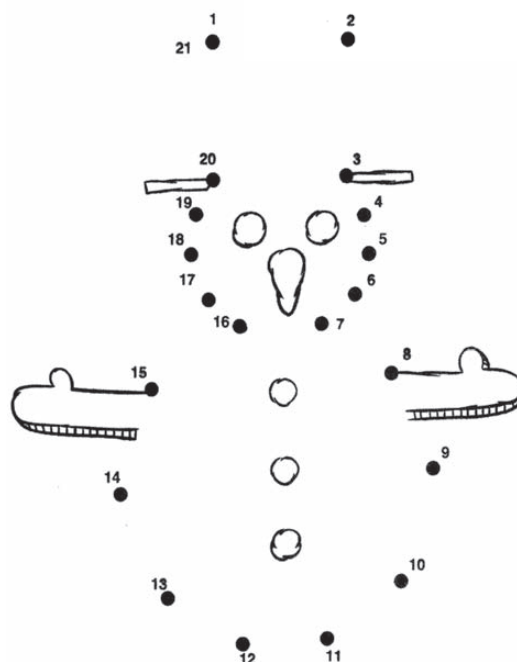
Náš výlet byl tentokrát, zimní přírodou. Naučili jsme se, jak poznat jednotlivé ptáčky, kteří u nás přezimují, a jak se od sebe liší. Víme už, co rádi baští a jak jim sami můžeme pomoci v zimě. Taký jsme se dověděli několik zajímavostí z jejich života a vyluštili mnoho hádanek. Kdo vše neuhodl, nevádí, tajenky najde na zadní straně. A protože víme, že jste šikovní a posíláte nám mnoho obrázků, tak v tomto čísle bychom chtěli, abyste nám nakreslili, jak jste v zimě ptáčky pozorovali. Postavili jste pro ně s tatínkem nebo ve škole krmítko a sledovali, kdo nejdříve ptačí jídelnu objeví? Připravili jste s maminkou lojovou pochoutku a zavěsili ji na balkóně? Nebo si jen ptáčků více všímáte, protože už je více znáte? Pochlubte se a nakreslete nám pohlednici. Tři vylosovaní budou na jarmarku v dubnu 2019 osobně odměněni. A někdy příště se třeba zase vydáme za ptáčky na jaře, když hnízdí, sedí na vejcích a krmí mláďata.

Váš Slávek Strakatý

Spoj všechna čísla
a vylušti, co Stra-
káček s Ronem
postavili babičce
na zahradě. Ná-
zev postavy dopiš
do pohlednice.

Rozluštění: Strana 3: ŠÍPKOVÝ KEŘ • Strana 5: ORNITOLOGOVÉ
• strana 6: KOLIK SAMÝ VÁŽÍ • strana 7: osmisměrka: HRADOVÁNÍ
• strana 7: písmenkový labyrint: PÁTNACT LET A PĚT MĚ-
SÍCŮ • strana 11: KUNA, KOČKA • prostřední dvous-
na: 7, NOS, VELKÁ LOJOVÁ KOULE • strana 15: výškrta-
vačka: JEŘABINY • strana 15: řetězovka: SEMENA BODLÁ-
KŮ • strana 16: HLAVOU DOLŮ • strana 18: MRAVENCI
• strany 19 - 20: 1992, DATEL ČERNÝ, DŘEVORUBEC SE SEKE-
ROU, I, MRAVENCI, DOKTOR, 2, 28 • strana 22: CHLEBA, KLO-

Časopis pro naše děti vydává Místní akční skupina Hlinecko, z.s. pod evidenčním číslem MK ČR 22011.
Další informace hledej na www.mashlinecko.cz. Námět a redakční úprava Olga Ondráčková,
autorka obrázků Jana Doležálková, autorka omalovánek Iva Hauptmanová, tisk Grafies, a.s.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MAS
Hlinecko